

Prvý soud návrh poručenstva pro tentokráte zamítl, neshledav podklad pro skutkovou povahu trestného přestupku. Do tohoto zamítacího usnesení prvního soudu stěžovalo si poručenstvo a rekursní soud napadeným usnesením odepřel mu oprávnění ke stížnosti. Jde o věc poručenskou, o řízení nesporné, a platí předpisy nesp. řízení, zejména § 9 a násl. Zamítnutí návrhu poručníkov, by poručenský soud učinil návrh na potrestání, jest opatřením mimosporného soudce, jež jest způsobilé, by se dotklo práv poručenice, jehož zájmy poručník zastupuje. Nelze mu proto podle § 9 nesp. říz. odepřít oprávnění ke stížnosti. Ale oprávnění ke stížnosti není vyloučeno ani podle § 9 zák. čís. 4/1931. Podle tohoto předpisu jest sice k návrhu na trestní stíhání oprávněn za osobu nesvéprávnou soud poručenský, avšak tím není řečeno, že je přenecháno úplně na vůli poručenského soudu, zda chce návrh učiniti, čili nic, nýbrž poručenský soud jest vázán zákonnými předpisy a, jsou-li tu zákonné předpoklady, musí postupovati podle zákona. Zda tu zákonné předpoklady jsou, jest otázkou, již lze přezkoumávati pořadem soudních stolic podle § 9 a dalších nesp. říz. Měl se proto rekursní soud zabývati obsahem stížnosti poručenstva a, neučiniv tak, porušil zmíněné zákonné předpisy a bylo proto k dovolací stížnosti poručenstva rozhodnouti jak se stalo.

Čís. 11142.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).

K žalobě podle § 15 zák. jest oprávněn i podnik, jenž ještě s činností nezačal. Stačí, jde-li o činnost, jevící se činností podnikovou, bez ohledu k tomu, zda se opírá o zákonné oprávnění, čili nic.

Pokud v údajích rozšiřovaného letáku jest spatřovati zlehčování ve smyslu § 10 zák. I obrana proti nekalé soutěži musí býti oprávněná a slušná. I pod formou úsudku mohou se skrývati skutkové údaje. Nevyhledává se, by zlehčení bylo urážlivého rázu.

Dovolání z výroku o uveřejnění rozsudku jest nepřipustné podle §§ 18 a 40 (4) zák.

Odškodné podle § 16 (4) zák. jest druhem náhrady škody, nikoliv pokutou ve smyslu německého práva. Nestačí všeobecné tvrzení žalobce, že mu byla způsobena škoda.

Pokud nebyla žalovaným vedena rozepře »patrně svévolně« ve smyslu § 19 zák.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1931, Rv I 1239/30.)

Žalující strana byla družstvem pro zužitkování vedlejších zvířecích produktů, jež mělo především za účel zpracovati ve vlastním družstevním provozu na kliš kosti, dodávané mu jeho členy. Žalovaná firma byla nákupníkem kostí. Žalovaná firma rozeslala svým dodavatelům oběžník, v němž byla řeč o tom, že byla rozpoutána živá propaganda přímo interesovanou skupinou podporovanou zemským svazem řezníků pro projekt »dle udání« (angeblich) družstevní továrny ke zpracování

kostí, a že je pochopitelné, že se tato skupina optimisticky vyjadřuje o budoucnosti a o možnostech vývoje žalující strany; dále se v oběžníku tvrdí, že se řezníci mají zavázati v případě účastenství na projektování podniku, kosti trvale za cenu jednou pro vždy stanovenou, jež mimo to je hluboko pod přítomnými tržními cenami, odváděti nové továrně, že podílníci musí nad to dáti dosti značnou peněžitou sumu, že během počátečních let není možno pomýšleti na zisk, že nedůvěra k těmto předpovědím je tím spíše na místě, poněvadž všechny podobné podniky družstevních továren na kliš v cizozemsku, jež byly založeny ve Vídni, Budapešti, Berlíně, Halle nad Saalou, Mnichově a Plzni, s podobnými vysoko vypjatými nadějemi po krátkém trvání zanikly s těžkými ztrátami pro účastníky, že to nejlépe prokazuje skutečnost, že většina tuzemských továren následkem nevýnosného provozu a s většími nebo menšími ztrátami byla zastavena, a konečně, že na této klamně úvaze je vybudován plán nového, tak zvaného (sogenannt) družstevního podniku. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalující strana na žalované firmě, by bylo uznáno právem, že žalovaná jest povinna 1. upustiti k hájení vlastních zájmů nebo zájmů jiného soutěžitele žalující strany, zejména firmy Rohag od vyzývání řezníků a uzenářů a zvláště členů žalující strany pod zdáním, jako by chtěla chrániti jejich zájmy, by aspoň prozatím upustili od účasti na podniku žalující strany; 2. upustiti od činnosti těchto údajů za účelem soutěže a rozšiřování jich, a to a) užívati se vztahem na žalující stranu slova: »angeblich« nebo »sogenannt« se slovem »genossenschaftlich«; b) užívati slova »direkt interessierte Gruppe« se vztahem na propagandu konanou pro žalující stranu; c) že se členové tohoto družstva v případě účasti na zamýšleném podniku musí zavázati, že budou trvale kosti za cenu jednou pro vždy stanovenou, která na to je daleko pod přítomnými cenami na trhu, dodávati nové továrně; d) že účastníci žalující strany musí kromě toho učiniti dosti značný vklad na penězích; e) se vztahem na žalující stranu tvrditi, že nelze během počátečních let pomýšleti na zisk; f) že všechny založené družstevní továrny na kliš v tuzemsku i v cizozemsku, podobné podniku žalující strany, zakrátko zanikly s těžkými ztrátami pro všechny účastníky; g) v souvislosti s vyhlídkami v podniku žalující strany tvrditi, že většina tuzemských továren na kliš musela býti zastavena následkem nevýnosnosti provozu a s více méně velkými ztrátami; h) že plán žalujícího podniku je vybudován na klamně úvaze, 3. uveřejniti v časopisech odvolání, 4. zaplatiti žalobkyni 20.000 Kč. Posléze navrhla žalobkyně, by byla žalované uložena pokuta pro svévoli 10.000 Kč. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby ad 1—3, ad 4 žalobu zamítl a rovněž zamítl návrh na uložení pokuty pro svévoli. Důvody: Pokud se týče celkového obsahu dopisu (oběžníku), namítá žalovaná strana především, že žalující družstvo nepočalo ještě ani vyráběti ani prodávati v době rozšiřování letáků a podání žaloby, ač právně v té době jako družstvo existovalo, že však svou statutární činnost nezahájilo a že proto nemůže býti zahrnováno pod pojem soutěžitele, jak jej rozumí § 46 zákona čis. 111/27, který předpokládá, že

soutěžitelem může býti jen ten, kdo vyrábí nebo prodává zboží téhož druhu. Že žalovaná strana vyrábí zboží téhož druhu, jehož se dotýká pozastavený leták, žalovaná strana nepopírá a plyne to ostatně i z doslovu firmy žalované strany. Okolnost však, že snad žalující strana dosud svou činnost nezahájila, jest pro posouzení sporu nerozhodná, neboť jest jistě úmyslem zákona čís. 111/27, chrániti proti nekalé soutěži nejen podniky jsoucí již v provozu, nýbrž i podniky, jež mají sice již právní existenci, ale skutečný provoz z té neb oné příčiny dosud nemohly zahájit. Jest nemyslitelné, že by podniky již trvající a mající pevný okruh zákaznictva a tím zajištěný zdar, požívaly větší ochrany zákona, než podniky, jimž právní řád již propůjčil právní existenci, jež však svou činnost chtějí teprve začít a proto potřebují právní ochrany nejméně tak účinné, jako podniky již zavedené. Není proto důvodná námitka žalované strany, že žalující strana není soutěžitelem, ana v době rozesílání letáků a podání žaloby nepočala s výrobou a s prodejem. S touto námitkou souvisí další námitka žalované strany, že prý žalující strana jest jen oprávněna sbírat u svých členů kosti a je zpracovávati, nikoliv však na společný účet prodávati, a že proto při této statutárně vymezené působnosti žalující strany nelze mluvit o soutěži. Námitka tato je vyvrácena ustanovením § 1 stanov, podle něhož má žalující družstvo kromě jiného za účel získané produkty jak možno nejlépe jen ku prospěchu členů družstva zhodnotiti. Z tohoto ustanovení jest zřejmo, že žalující družstvo má právo své produkty prodávati, neboť těžko se dá mysliti, že by jeho členové je v provozování svých obchodů mohli zpeněžit. Dále namítá žalovaná strana, že zřízení nákupní organizace Rohagu bylo nutností a že existující již podniky se musí proti novým projektům brániti přípustnými prostředky. Námitka tato souvisí s otázkou, zda prostředek obrany, o nějž v souzeném případě jde, obsah letáku jest takovýmto přípustným prostředkem. Jak bude dále dovozeno, neshledává soud obsah letáku vzhledem k ustanovení § 10 zákona čís. 111/27 přípustným a jest proto tato námitka bezpředmětná. An projev takový jest nepřipustný, nezáleží podle smyslu ustanovení zákona o nekalé soutěži na tom, v čí prospěch byl učiněn, zda jen ve prospěch žalované strany, či ve prospěch někoho jiného, což zejména jest patrné z doslovu ustanovení §§ 1 až 13 zákona o nekalé soutěži, jež vesměs zdůrazňují, že ten může být žalován podle zákona o nekalé soutěži, kdo se dostane se zákonem v rozpor, čímž chtěl zákon vyřknouti, že okruh osob, jež mohou býti žalovány, pojímá jest co nejširší. Může proto v žalobě býti žádáno, by se žalovaný zdržel pozastavených projevů, i ve vlastním zájmu, i v zájmu jiného, v čemž zahrnut jest jistě i zájem konkurenční společnosti Rohag. Žalobní návrh žádá v odstavci 1., by bylo žalované straně přikázáno zdržeti se vyzývání řezníků a uzenářů, by se nesúčastnili na podniku žalující strany. Celý obsah pozastaveného letáku jest skutečně zrazováním řezníků a uzenářů od účasti na družstevním podniku, jako jest podnik žalující strany; jednání takové je v rozporu s dobrými mravy soutěže, pokud není prokázáno, že účastenství na družstevním podniku jest pro členy škodlivé,

a pokud není prokázána pravdivost důvodů proti tomuto účastenství v letáku uváděných. Proto podle § 1 zákona o nekalé soutěži může být o zdržení se takového jednání žalováno. Z této povšechné úvahy, týkající se odstavce I. rozsudečného výroku, vyplývá, že jádrem sporu jsou tvrzení, jichž zákaz žádá žaloba v odstavci 2. žalobního návrhu. Nemůže být o tom sporu, že veškeré tyto údaje v letáku byly učiněny za účelem soutěže, což v podstatě žalovaná strana přiznává, a že údaje ty žalovanou stranou byly rozšiřovány v letácích a že účelem letáků bylo zrazovati řezníky a uzenáře od účastenství na družstevním podniku žalující strany, a že údaje tyto mohly mít v zápětí buď snížení počtu zájemníků, kteří by se do družstva přihlásili, po případě i snad vystoupení přihlášených již členů a tedy že údaje ty byly způsobilé poškodit podnik žalující strany. Údaje ty naplňují skutkovou povahu zlehčování podle § 10 zákona č. 111/27 a žaloba jest oprávněna potud, pokud nebude prokázána pravdivost těchto údajů. V dalším uvedl soud prvního stupně, že pravdivost těchto údajů nebyla prokázána.

Dále jest se dotknouti otázky, zda žalující strana jest oprávněna k žalobě ve smyslu § 15, jenž předpisuje, že v případě § 10 jest oprávněn k žalobám jen ten soutěžitel, jehož se čin bezprostředně dotýká. Poněvadž stanovami družstva jest zjištěno, že družstvo jest zřízeno za tím účelem, by zpracovalo a zhodnotilo svým členům vedlejší produkty, zejména kosti a poněvadž leták přímo směřuje proti podniku, jenž se zabývá zpracováním kostí a jest družstevnický organisován, nemůže být pochybnosti o tom, že se čin žalovaného, rozeslání letáku bezprostředně dotýká žalující strany a jest proto podle § 15 odst. (2) zák. o nek. sout. žalující strana k žalobě oprávněna. Vyhovění žalobní žádosti, by žalovaná strana byla uznána povinnou uveřejnit v časopisech odvolání, jest odůvodněno ustanovením § 10 zákona o nekalé soutěži a oprávnění žalující strany k uveřejnění rozsudku jest odůvodněno § 18 cit. zák. Žalující strana navrhuje, by žalovaná strana byla odsouzena zaplatiti jí škodu z rozeslání pozastaveného letáku ve výši 20.000 Kč. Je sice pravda, že podle § 16 zák. o nek. sout. rozhoduje soud podle volného uvážení o tom, zda škoda vznikla a v jaké výši. K tomu však, aby soud výši škody a její oprávnění mohl posouditi, jest třeba, by žalující strana učinila potřebná tvrzení o skutečnostech pro posouzení tohoto nároku rozhodných. To však žalující strana v souzeném případě neučinila, omezivši se jen na všeobecné tvrzení, že jí škoda byla způsobena, což nemůže stačiti k tomu, by mohlo být předpokládáno, že škoda žalující straně skutečně byla způsobena, a bylo proto nárok na náhradu škody zamítnouti jako neodůvodněný. Posléze učinila žalující strana návrh, aby žalované straně byla uložena pokuta pro svévoli, poněvadž prý žalovaná strana vedla rozepři svévolně. V souzeném případě však jde o právní posouzení řady otázek, jichž zodpovědění nelze považovati za naprosto jasně řešené v zákoně č. 111/27 sb. z. a n. Materie, o níž jde, jest upravena novým zákonem, judikatura je v tomto oboru dosud nepatrná, ba skoro žádná, a nelze proto dovoditi, že žalující strana vedla spor svévolně, a bylo proto návrh na uložení

pokuty pro svévoli zamítnouti. O d v o l a c í s o u d vyhověl odvolání žalované potud, že zamítl žalobní nárok, pokud se domáhal uveřejnění odvolání v časopisech, jinak odvolání žalované nevyhověl; odvolání žalobkyně nevyhověl. D ů v o d y: Nesprávné právní posouzení věci jest vytýkáno předně v tom směru, že soud první stolice mylně posoudil otázku existence soutěžitelského poměru (§ 46 cit. zák.) a tudíž i žalobní legimitace (§ 15 cit. zák.). Výtky ta není však důvodná. Správné jest stanovisko prvního soudu, že okolnost, zda žalobkyně svou činnost zahájila čili nic, jest nerozhodná. Výklad nalézacího soudu, že podnik činnost svou nezačavší ještě více ochrany zasluhuje, než ten, jenž již činnost zahájil, nachází oporu ve slovech zákona (§ 46 (1) cit. zák.) »vůbec podnikově činný«, jenž podle motivů zákona podává s dostatek důkaz o pojetí co nejširším; podle toho chráněna jest každá i jen přípravná činnost, jež tu byla i v souzeném případě v tom, že družstvo, nemohouc hned vyráběti, aspoň kosti kupovalo a prodejem zhodnocovalo (§ 1 (3) stanov), jak správně dovodil nalézací soud, takže šlo o činnost statutární. I s námitkou obrany vypořádal se první soud správně. Odvolatelka neprávem mu vytýká, že nevzal zřetel na námitku, že oběžníku předcházel útok se strany žalujícího družstva a to proto, že propaganda žalujícího družstva byla vedena v tom smyslu, že bylo řezníkům tvrzeno, že jsou při prodeji kostí zkracováni. Neprávem, protože žalovaná námitky zakládala na § 10 (1) a vedla důkaz pravdivosti, jenž se jí nezdařil. Ale, i kdyby byla obranu proti žalobě mohla ještě založiti na § 10 (2) cit. zák. a chtěla dovoditi, že učinila pravdivé údaje, donucena okolnostmi ke své obraně, nebylo by lze její postup tak, jak se stal, omluviti. Vždy i obrana proti nekalé soutěži musí býti oprávněná a slušná, věcná, vysvětlující, nikoliv zlehčující, což vysvítá ze srovnání pojmu »pravdivé události« a contr. odst. (1) § 10. Takovou obranou však, jak první soud správně zjistil, obsah letáku není, poněvadž se jím překračuje věcnost. Z obsahu letáku ani slovem o nějakém útoku žalobkyně a o nutnosti obrany se nezmiňujícího nikterak nejde na jevo, že byl právě vydán jen za účelem obrany; propaganda, o níž se leták zmiňuje, není ještě útokem, právě tak, jako jím nejsou optimistická očekávání.

Pokud jde o odvolání žalující strany, není odůvodněné. Jest ovšem pravda, že žalující strana výslovně žádala nikoli náhradu škody (§ 10 (1) a 16 (1—3) cit. zák.), nýbrž odškodné za utrpění příkoří (§ 16 (4) cit. zák.), a že soud první stolice v napadeném rozsudku mluví jen o škodě. Avšak tu jde očividně o nedopatření nalézacího soudu ve výrazu a jest za to míti, že mýlil odškodné, jakž vyplývá z jeho odůvodnění. Není však věcně důvodu spatřovati v napadeném rozsudku v tomto směru nesprávné právní posouzení věci, natož neúplnost řízení. Vždyť jako při náhradě škody musí škoda býti žádána a co do rozsahu odůvodňována (§ 1298 obč. zák.), tak i musí býti soudu zjedнан základ pro určení výše odškodného. Třebaže by nebylo nutné, by přesně a do podrobnosti byl tento důkaz proveden, vždyť ustanovení § 16 (3) zák., že soudce o tom, zda škoda vznikla, a o její výši rozhodne podle vol-

ného uvážení, oceňuje všechny okolnosti, a ustanovením tímto má býti soudci umožněno, by si podle toho utvořil sám úsudek, přece jen jest třeba, aby pro posuzování škody o tím i odškodného byl soudu podán aspoň jakýsi konkrétní základ. Za takovýto základ však, jak první soud správně uvádí, nelze pokládati pouhé všeobecné tvrzení žalující, že jí byla způsobena škoda. Ana tedy žalující strana nežádala a nepodložila určitým přesnějším tvrzením škodu, nemůže ani žádati odškodné. Bez-
důvodné jest však i odvolání žalující strany, že žalovaná nebyla uložena pokuta pro svévoli. Zákon v § 19 ustanovuje, že pokutu lze uložit podlehlé straně, kdy vedla rozepři »patrně«, tedy zjevně svévolně. Motiv-
y k tomu dodávají, že se tu myslí chikány nebo takové vedení rozepře, že soud bez zvláštního dokazování shledá v jeho vedení snahy činiti svévolné, malicherné, s věcí nesouvisející námitky v rozepři, ná-
mitky směřující jen k protahování sporu nebo k poškození žalobce. Že by to však tu bylo, nedá se říci, ano z obsahu spisů jde na jevo, že se žalovaná, člen organisace podobné straně žalující, brání a domnívá, že právem se brání a opírá tomu, že podle jejího pojetí činností žalobkyně má jí býti připravena újma. Uvádí také pro to důvody a jde o to, zda je lze pokládati za správné; každým způsobem jest o nich uvažovati, a tu pak nelze říci, že počínání žalované ve sporu bylo svévolné.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání ani té ani oné strany.

D ů v o d y:

Po právní stránce napadá žalovaná názor odvolacího soudu o oprávnění žalující strany k žalobě a o námitce obrany. Poněvadž se v tomto směru žalovaná dovolává jen vývodů odvolacího spisu, jež odvolací soud již vyvrátil, stačí ji poukázati na příslušné správné odůvodnění napadeného rozsudku. Zda žalující družstvo prodávalo kosti bez zpracování právem, čili nic, jest pro řešení sporu vůbec nerozhodné, neboť stačí, že jde o činnost jevící se činností podnikovou bez ohledu na to, opírá-li se o zákonné oprávnění čili nic (srov. Dr. Skála, Nekalá soutěž, list čís. 3, 37, 95, 214, 290). Pokud se týče jednotlivých pozastavených bodů letáku, jde veskrz o údaje o poměrech podniku podle § 10 zákona o nekalé soutěži, neboť pod formou úsudku mohou se skrývati údaje skutkové. Ač se některé body týkají také cizích podniků, stalo se rozšíření příslušných údajů jen za tím účelem, by byla zdůrazněna nepříznivá hospodářská situace právě podniku žalující strany. Žalovaná se mohla tudíž ospravedlniti jen důkazem pravdivosti těchto údajů. Neprávem vytýká, že tento důkaz měl býti připuštěn, ana za řízení tyto údaje již ve větší části nezachovala v platnosti v původním rozsahu, jak byly letákem rozšířeny. Žalovaná jest na omylu, domnívající se, že by bylo stačilo, by dokázala, že byla oprávněna pochybovati o tom, že jde o družstevní podnik, neboť její bezelstnost vůbec nerozhoduje. Ani údaj o přímo interesované skupině nezachovala v platnosti ve smyslu letáku, nýbrž ve smyslu, ostatně samozřejmém, že při založení každého společenstva musí tu býti osoby, jež mají na něm zájem. Co do usta-

novení cen kostí připustila žalovaná sama, že její údaj v letáku jest nesprávný; nerozhodné jest její tvrzení, že, stanoví-li ceny podle stanov představenstvo družstva, jest to mnohem nepříznivější pro jeho členy, neboť rozhodné jest jen, že příslušný údaj v letáku jest nesprávný. Tvrdí-li žalovaná v letáku, že všechny družstevní továrny zanikly a tento dojem musily účastníci mít, jak již bylo shora podotknuto, a připustila-li potom výjimku, nemůže již býti řeči o pravdivosti příslušného údaje. Jako společenstvo v S., mohlo by si také žalující družstvo opatřit kosti z volné ruky, kdyby kosti dodané členy snad nepostačily, aniž lze tvrditi, že by tím byl porušen základní družstevní princip. Podobně má se věc s údajem, že většina tuzemských továren na kliš musila býti zastavena pro nevýnosnost provozu a s více méně velkými ztrátami, ana žalovaná v žalobní odpovědi již nemluví o většině, nýbrž o množství továren. Pokud se týče údaje o dosti značném vkladu, jest přisvědčiti názoru nižších soudů, že vklad 200 Kč za daných poměrů nelze považovati za značný, a pokud se týče údajů, že plán žalujícího podniku jest vybudován na klamně úvaze, a že nelze v počátečních letech pomýšleti na zisk, jde o subjektivní názor žalované o nemožnosti prosperity podniku žalující strany, jež se však nedá předem s určitostí zjistiti. Jest proto přisvědčiti právnímu názoru odvolacího soudu, že jde o zlehčování podle § 10 zákona o nekalé soutěži, ano nelze popříti, že se údaje staly za účelem soutěže, a ano nelze o tom pochybovati, že pozastavené údaje byly způsobilé poškoditi podnik, neboť podle vlastního přednesu žalované bylo účelem letáku takový projekt znemožniti. Aby zlehčení bylo rázu urážlivého, zákon nevyžaduje.

Dovolání žalující strany. Dovolání z výroku o uveřejnění rozsudku jest podle § 18 a v něm cit. § 40 (4) zákona o nekalé soutěži vůbec nepřipustné. Pokud se týče výroku o odškodném 20.000 Kč, jest správný právní názor odvolacího soudu. Tento nepožaduje, by žalující strana podala číselný podklad pro určení odškodného, nýbrž by zjedнала konkrétní základ pro jeho posouzení, k čemuž nestačí pouhé tvrzení, že byla způsobena velká škoda. Žalující družstvo má snad na mysli ustanovení § 26 něm. zák. o nekalé soutěži, neboť mluví přímo o pokutě (Busse) a navrhuje také v dovolání, by žalované byla uložena pokuta (Busse); avšak odškodné, o němž mluví § 16 (4) zákona o nekalé soutěži, jest druhem náhrady škody a nikoliv pokutou (Busse) ve smyslu německého práva (srov. Hamannův komentář str. 86). Nebyl-li tudíž proveden důkaz výslechem stran po nedostatek konkrétního podkladu, není výtka vadnosti řízení opodstatněna. Ani v otázce trestu pro svévoli odvolací soud nepochybil po právní stránce, neboť nelze uznati, že žalovaná vedla rozepři patrně svévolně (§ 19 zákona o nekalé soutěži).

Čís. 11143.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).
Skutečnost, že se protiprávní jednání stalo již před podáním žaloby,